

volymen af en rätvinklig paralleliped i anslutning till på tidigare stadium af lärjungarne användt tillvägagångssätt.

På något ställe torde framställningen vara väl koncis. Så skulle säkert flere figurer till de inledande satserna varit till nytta. Likaså saknas hänvisningar till förut bevisade satser. Härledningen af formeln för en mångkantig pyramids volym förutsättes tacite följa som korollarium af kännedomen om den trekantiga pyramidens.

Den i ögonen fallande bristen på räkneexempel fylles lämpligen af *Frans Nilssons* stereometriska räkneexempel (Nordin & Josephsons förlag) eller af *Rydbergs* samling af uppgifter, gifna i studentexamen å reallinjen (Norstedtska förlaget).

Ehuru närmast afsedd för latinlinjen räcker boken nog äfven för reallinjen, då det, som ytterligare kräfvos, lätt tillfogas i form af öfningsuppgifter.

E. G—n.

Heuman, Carl, Fyrställiga tabeller öfver logaritmer och trigonometriska tal jämte andra talvärden och uppgifter med särskild hänsyn till den tekniska undervisningens behof, Stockholm, C. E. Fritze, 1906. 8:o. 176 sid. Pris 2 kr.

Bäckström, Henning, Fyrställiga logaritmtabeller, trigonometriska tabeller, m. m., Stockholm, P. A. Norstedt & Söner, 1910. 8:o. 90 sidor. Pris 2 kr. 25 öre.

Det som skiljer dessa två tabellverk från de i denna tidskrift nyligen omnämnda af hrr Hagström, Rendahl—Hedström och Malmberg—Norén är i hufvudsak, att logaritmtabellerna anordnats så, att interpoleringen bortfaller. I första häftet för detta år af Ped. Tidskrift sid. 42 omtalar också d:r Heuman, att jämsides gjorda försök med fyrställiga tabeller af de olika typerna utfallit till förmån för dem, där interpoleringen är obehöflig. Båda utgifvarne medgifva, att lärjungarne böra göras förtrogna med interpolationsförfarandet. Deras påstående, att färdighet däri förvärfvas genom vissa andra tabeller, må vara sannt, men

det hade icke skadat, om lärjungarne fått lära sig använda proportionalstabeller för interpolationens underlättande. Dylika förekomma icke i någotdera tabellverket. Hr Bäckström har inskränkt sig till att för interpolationens underlättande ange differenser mellan kvadratrötterna.

D:r Heumans tabeller äro utan all fråga de värdefullare. Utom de för den speciellt tekniska undervisningen afsedda tabellerna sid. 146—173 innehålla de en stor mängd andra tabeller, som säkert äro af nytta och intresse, såsom öfver cirkelbågar och cirkelsegment, ellipsens omkrets, fysikaliska tabeller, »tabeller öfver diverse enheter och uppgifter», öfver mått och vikt etc. Hr Bäckström åter begränsar sig till logaritmtabeller, tabeller öfver trigonometriska funktioner för hvar 10:de minut (sid. 1—76). Sidorna 79—90, som bilda en särskild afdelning, äfven utgifven separat under titeln Räknetabeller för real- och samskolor, pris 25 öre, innehålla en tabell öfver kvadraterna på, kvadratrötter ur och inverterade värdena till talen 1—999, kubikrötterna ur talen 1—99, en tabell med titeln konstanten π samt en räntetabell.

Då således d:r Heumans tabeller innehålla allt, som återfinnes i hr Bäckströms och därtill mycket mera samt äro billigare, så kan jag icke finna, att något annat skäl föreligger för det senare tabellverkets utgifvande än möjligen det, att i de trigonometriska tabellerna vinklarna mätas i grader och minuter, då d:r H. åter på goda grunder, hvarom jag tidigare yttrat mig (Ped. Tidskrift 1909, sid. 488), använder decimaldelar af graden. Så angifver d:r H. värdena af de trigonometriska funktionerna för hvarje 10:dels grad (hr B. åter för hvarje 6:te-dels grad) och värdena på de trigonometriska funktionernas logaritmer, då så behöves, för hvarje 100:dels grad (hr B. åter för hvarje minut).

I detta sammanhang må också hänvisas till de öfversiktliga och mycket bekväma tabellerna *H. Schubert*, Vierstellige Tafeln und Gegentafeln, pris 80 Pf., i Sammlung Göschen, hvilka tabeller äfven göra interpolation obehöfelig och där vinkeln mätes i grader och minuter.

E. G—n.